

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Iuuenis, per omnia insignis, luculenta seductio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

tamen agere pauci volunt. Immo quidam volunt, sed vel alter-
 natim, vel vt simul & pœnitentiam agant, & suas sectentur vo-
 luptates. Quod fieri non posse, Christus clarè docuit, quando
 dixit: *Nemo potest duobus dominis seruire*, Deo scilicet & mundo,
 qui magis sibi contrarij sunt, quàm ignis & aqua. Deus enim
 ait: *Beati qui lugent*, mundus vocat beatos qui gaudent, Deus
 ait: *Va qui ridetis*, mundus ait: *Væ*, qui fletis. Deus ait: *Si*
quis vult post me venire. abneget semetipsum, & tollat crucem suam
quotidie, & sequatur me. Mundus dicit: *Venite, & fruamur bonis,*
quæ sunt, & vtamur creatura tamquam in iuuentute celeriter. Vino
pretioso & unguento nos impleamus: & non pratereat nos flos tempo-
ris Coronemus nos rosis, antequam marcescant: nullum pratum sit,
quod non pertransfeat luxuria nostra. Denique Deus per arctam,
 mundus per latam homines viam & portam ducit; ille sursum,
 iste deorsum. Itaque qui toti sunt in carne, toti natant in vo-
 luptate, ita excæcantur, vt rectum cæli iter non videant, itaque
 duri fiant, vt nullis pœnitentiæ lachrymis molliantur.

Matth. 6. 24.

Luc. 9. 23.

Sapi. 2. 6.

Hoc in exemplo certissimo, & satis recenti docebo, quod
 Anno Christi 1633. is retulit, qui à prologo vsque ad epilogum
 totam tragœdiam coram spectauit, & ipse dramatis pars magna
 fuit, scriptoque rem comprehendit, è quo ego, bona fide, omnia
 percensebo. Ante paucos itaque annos, hac nostrâ ætate, Her-
 bipoli in Franconia, inter Principis Ioannis Adolphi ab Ernberg
 Stipatores ephebus, sanguine nobilis, & familiæ suæ postremus
 fuit: ætate admodum adolescens, moribus ita suavis & affabilis,
 vt ab omnibus amaretur, eratque ita amico erga omnes vultu,
 vt etiam ipse videretur omnes amare. Commendabat illum
 etiam sublime ingenium, & singularis in litteris profectus. Nam
 in schola humanitatis, inter Musarum alumnos, primus erat.
 Neque illi vnicè dumtaxat omnis suorum spes, plurima maio-
 rum cera incumbabat, sed etiam aliorum omnium in se oculos
 trahebat. Addebat & forma gratiam moribus. Nec virtus de-
 fuisset, si iuuenilis ætas constantiæ se se deuinxisset, aut illece-
 bris non succumberet, cerca in vitium. Flere lubet, quoties
 recordor, quàm multi innocentes Angeli in pessimos lurcones
 sint commutati, Et verò illa ipsa elegans forma, quæ iuuenes

II.

Pppp commen-

commendat, præcipitat; vt dubites periculúmne illam, an donum oporteat appellare. Adolescens hic initio probè educatus, neque potator erat, neque aleator; & quod mireris, neque oriator. Libenter enim litteris operam dabat, ad quas eum natura videbatur genuisse. Legere historiam, pangere carmen, occupatio illius erat, & recreatio. Neque rebus diuinis malè afficiebatur. In templo, cùm oraret, pietatis; in gymnasio, cùm disputaret, alacritatis & modestiæ erat exemplum. Quin & feminarum vitabat familiaritatem, tamquam virtutis & iuuentutis pestem. Quamobrem, si quis egregium iuuenem nominare vellet, Ernestum nominabat. Ita enim vocabatur adolescens. Cognomen, in familiæ honorem, satius est ignorari. Hic talis adolescens audite in qualem deuenit Labyrinthum. Tam formosum, tam cautum iuuenem nullus socius peruersus, nulla procax puella potuit seducere, potuit autem Stygius insidiator præcipitare. Quod hoc modo accidit. Erat tunc Heribipoli nobilis matrona, illi sanguine juncta. Hæc quodam cognationis jure, eum pro re nata sapiùs è sua domo ad se vocauit, lauteque accepit. Placuit femine sermo, placuerunt mores, sed ante omnia placuit vultus adolescentis; & vt tantò magis omnia placerent, non defuit ex Orco spiritus libidinis, qui gliscentem flammam & languidos ignes sufflaret. Quid fidentis, ô iuuenes, alienis & ignotis, si proximæ vobis cognatæ vestræ insidiantur? Hæc non iuencula, non leuicula, non procax puella, sed, vt videbatur, grauis matrona, Sirenem egit. Itaque exquisitis prandijs eum, & dulci vino, verbisque vino dulcioribus paulatim inescauit, vt primùm plus adbibere, deinde etiam vino ciboque incalescere; paulò post etiam sermones de pulchra vxore ducenda libenter audire, tandem etiam salaces jocos, ac oscula amicitie admittere inciperet. Quid multa dicam? Cerea fuit ætas, flexa est, mollitaque, & tota denique illecebris irretita, factusque est adolescens mancipium & dæmonis, & voluptatis. Vsq; adeò nemo virtuti suæ, nemo moribus debet fidere. Nescit diu latere ignis: citò se aut fumo prodit, aut in flammam erumpit. Itaque & vitia animo concepta, dum crescunt, erumpunt, neque se possunt diu in occulto continere. Semen aliquamdiu
sub

sub terra latet, sed cum tempore se se exerit. Quin & vlcera ipsa tandem rumpuntur, ac saniem suam effundunt. Ita Ernestus ille, animo torus alius, externa tamen specie aliquamdiu talis permansit, qualis antè fuit. Studuit, orauit, modestiam exhibuit, sicut lychnus, qui aliquamdiu etiam extinctus caler. Et multi, pro dolor, sic fallunt, hypocritæ, laruari, palliati, sepulchra dealbata. Sed nihil fictum diuturnum. Plerumque se se sequuntur oculus & animus, atque *ex abundantia cordis, os loqui.* Math. 12. 34.
 Igitur Ernestus quoque tandem cœpit fastidire libros, fugere labores, nauseare orationes, conqueri de prolixitate diuinorum officiorum; iamque crebrius largiusque potitare; frequentius ludere, licentiùs loqui, inhonestiùs joculari, enimuero siue pueros, siue puellas ipsâ ætate innocentes, impudicis manibus inuadere; atque ea agere, quibus leges ignem decreuerunt. Præcipuè autem cupidè veniebat ad suam cognatam, apud quam comessari, diutiusque commorari, quin & pernoctare sæpius amabat. Quæ omnia ijs, qui eum antè nouerant, vehementer displicuerunt. Illi autem, quorum officium erat, magiæ reos indagare, per torturas reorum longè de eo plura arcanioraque intellexerunt. Certis enim & pluribus indicijs deprehenderunt, eum se se dæmoni, quem ei cognata, suo loco, substituerat, mancipasse; choreis veneficorum sæpius interfuisse; homicidia perpetrasse; iamque eomplures seduxisse, atque eodem crimine implicuisse, cum quibus inierat familiaritatem. Itaque iuuenis ille nobilis, familiæ vltimus, ingeniosus, doctus, antea modestus, temperans, & Angelus habitus; iam Veneris & diaboli mancipium, veneficus, homicida, & aliorum seductor fuit.

Nemo dicat, ob sua se peccata veniam ampliùs non posse impetrare; ideò neque orare, neque oculos ad cælum leuare se audere; quia quantacumque sit peccatorum vel magnitudo, vel multitudo, tamen maior est Dei bonitas & misericordia, quæ est infinita; estque Deus magis ad misericordiam, quàm ad vindictam pronus; *cui proprium est misereri semper & parcere.* Quod promisit, seruat. Promisit autem veniam, quisquis eam contrito corde perat. Nullus in eo sperauit, & confusus est; neminem despiciit, nisi qui de eo desperat. Si Deus peccatores non audi-